

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İNSAN KAYNAKLARI OFİSİ

ÜNİ-VERİ YÖNTEM

Amaç ve Tanımı: Türkiye’de yükseköğretim sisteminin işgücü piyasası performansını değerlendirmek ve bu değerlendirmeleri baz alarak ülkemiz beşeri sermaye yapısını güçlendirecek politika tavsiyeleri üretilmesine destek olmak amacıyla T.C. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı ilk kez 2019 yılında Üni-Veri projesini hayata geçirmiştir. Bu proje kapsamında Yükseköğretim Kurulundan alınan üniversite mezun bilgileri ile Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan çalışan bilgileri anonim hale getirilerek eşleştirilmiş ve kapsamlı mikro veri setleri oluşturulmuştur. Söz konusu mikro veri setleri çeşitli istatistiksel yöntemler ve veri biliminin sunduğu modern araçlar kullanılarak analiz edilmiştir. Bu doğrultuda üniversite lisans mezunlarımızın işgücü piyasası performansları “bölüm bazında” değerlendirilerek meslek seçimi yapma aşamasında olan gençlerin, lisans eğitimine devam eden öğrencilerin ve ilgili profesyonellerin kullanımına sunulmuştur.

Veri Kapsamı: Bu çalışma, 2014-2019 yılları arasında 4 yıllık bir programdan mezun olan öğrencilerin bilgileri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Açıköğretim fakülteleri¹ ve 35 yaş üzeri mezunlar analize dahil edilmemiştir. İlk etapta bölümler müfredatlarına uygun şekilde gruplandırılarak EK 1’de yer alan 81 farklı bölüme indirgenmiştir. İndirgenen bölüm sınıflandırmasının detayları EK 2’de yer almaktadır. Çalışmanın istatistiksel güvenilirliğini sağlamak amacıyla 20 ve üzeri mezununu bir işe yerleştirmiş üniversite-bölüm kombinasyonları dikkate alınmıştır. Mezuniyetten 6 ay öncesine kadar bulunan işler, mezuniyet öncesi işi bırakmamış olmak kaydıyla, analize dahil edilmiştir. Daha sonra bu bölümlerden mezun olan öğrencilerin mezuniyet sonrasındaki işgücü piyasası performansları aşağıda detayları sunulan altı temel gösterge kullanılarak hesaplanmış, bölüm bazında karşılaştırmalara imkan tanıyacak şekilde raporlanmıştır.

Göstergeler: Bahsi geçen altı göstergeye ait analiz sonuçları Üni-Veri’de dağılım grafikleri olarak gösterilmektedir. Dağılım grafiklerinin amacı; ilgili bölümlerden mezun olan kişilerin merak edilen göstergeler için performansını ortaya koymaktır. Analize konu olan 6 gösterge aşağıda listelenmektedir:

- Başlangıç Ücreti:** Mezuniyet sonrası girilen ilk işteki ücret baz alınarak bölüm düzeyinde “Asgari Ücret-2.999 ₺” aralığından başlayarak dört gelir grubu bazında dağılımlar hesaplanmıştır. En yüksek grup “6.000 ₺ ve Üzeri” olarak tanımlanmıştır. Mezuniyet sonrası henüz herhangi bir işe yerleşmemiş kişiler hesaplamada yer almamaktadır. SGK prime esas kazanç verilerinden elde edilen ücretler, Tüketici Fiyat Endeksi kullanılarak 2019 yılı reel ücretinde sabitlenmiştir. SGK prime esas kazanç verilerinin firmalar tarafından raporlanan ücretleri kapsadığı ve bu durumun ortalama ücretler üzerinde bir yanlılık oluşturabileceği not edilmelidir.

¹ Açıköğretim mezunları kategorisi hâlihazırda bir işte çalışanları ve/veya birden fazla üniversite diplomasına sahip olmayı amaçlayanları da yoğun olarak kapsadığından analiz dışı bırakılmıştır

2. **İş Bulma Süresi:** Mezuniyetten ilk işe başlayana kadar geçen süre hesaplanarak bölüm bazında raporlanmıştır. Mezuniyetten 6 ay öncesine kadar bulunan işler, mezuniyet öncesi işi bırakmamış olmak kaydıyla, analize dahil edilmiştir. Bu grupta yer alan kişilerin oranı "Mezun Olmadan Önce" başlıklı sütunda gösterilmektedir.
3. **Nitelik Uyuşmazlığı:** Nitelik uyumsuzluğu, kişilerin çalıştıkları işlerin eğitim seviyelerine kıyasla daha az ya da daha yüksek nitelik gerektirdiği durumlarda ortaya çıkmaktadır. Nitelik uyumsuzluğu göstergesi, eğitim ve istihdam bilgilerine dayanmakta ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) standart meslek (ISCO) ve beceri setleri sınıflandırması kullanılarak hesaplanmaktadır. Bu gösterge, ilgili bölümden mezun olan öğrencilerin kendi niteliklerine uygun işlerde çalışıp çalışmadıklarını göstermektedir. Nitelik uyumsuzluğu değerinin 0 veya 0'a yakın olması kişilerin kendi niteliklerine uygun işlerde istihdam edildiğini gösterir. Uyuşmazlık değerinin 3'e yaklaşması kişinin kendi niteliklerinden çok daha düşük nitelikli bir işte çalıştığının göstergesidir. Nitelik uyumsuzluğu göstergesine dair teknik açıklamalar EK 3'te yer almaktadır. Bu göstergede, mezunların çalıştıkları ilk işlerindeki nitelik uyumsuzluğu dört grupta incelenerek raporlanmıştır. Nitelik uyumsuzluğunun 0 olduğu grup "Niteliklerine Uygun İşlerde Çalışanlar", 1 olduğu grup "Düşük Nitelik Uyuşmazlığı", 2 olduğu grup "Orta Derece Nitelik Uyuşmazlığı" ve son olarak 3 olduğu grup "Yüksek Nitelik Uyuşmazlığı" olarak tanımlanmıştır. Üni-Veri kapsamındaki nitelik uyumsuzluğu analizi, kişilerin gözlemlenebilir kayıtlı eğitim düzeyleri ve mesleklerin gerektirdiği asgari nitelikler üzerinden bir ölçüm sunmaktadır. Kişilerin bireysel ve bilişsel özellikleri ile tercih edilen bölüm ya da istihdam edilen mesleğin gerektirdiği niteliklerin uyuşmaması durumunun idari veriler ile ölçülemeyeceği not edilmelidir.
4. **Kamu İstihdamı:** Mezunların kamuda iş bulma oranı, bölüm bazında hesaplanarak raporlanmıştır. Kamu-özel ayrımı SGK verilerinde yer alan sigorta kayıt türüne göre belirlenmiş olup, sözleşmeli kamu personelini de kapsamaktadır. Bu gösterge, ilgili bölümden mezun olup ilk işlerine kamu sektöründe girenlerin oranını göstermektedir.
5. **Sektör Dağılımı:** İlgili bölüm mezunlarının girdikleri ilk işlerinde istihdam edildikleri sektörü göstermektedir.
6. **Firma Büyüklüğü Dağılımı:** İlgili bölüm mezunlarının girdikleri ilk işte çalıştıkları firmaların kaç kişiden oluştuğunu raporlamaktadır.

EK 1: Bölüm İsimleri

Antropoloji	Kimya
Arkeoloji	Kimya Mühendisliği
Bankacılık ve Sigortacılık	Konservatuvar
Beslenme ve Diyetetik	Maden Mühendisliği
Bilgisayar Mühendisliği	Makine Mühendisliği
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	Maliye
Biyoloji	Malzeme Mühendisliği
Biyomühendislik	Matematik
Coğrafya	Matematik Öğretmenliği
Çalışma Ekonomisi	Mimarlık
Çevre Mühendisliği	Odyoloji
Çocuk Gelişimi	Okul Öncesi Öğretmenliği
Diş Hekimliği	Orman Mühendisliği
Eczacılık	Otomotiv Mühendisliği
Ekonometri	Öğretmenlik
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	Petrol Mühendisliği
Endüstri Mühendisliği	Pilotaj
Endüstriyel Tasarım	Psikoloji
Felsefe	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Sağlık Hizmetleri
Fizik	Sağlık Yönetimi
Fizik, Kimya ve Biyoloji Öğretmenliği	Sınıf Öğretmenliği
Fizyoterapi	Siy. Bil. Kamu Yön. Ulus. İliş.
Gemi Mühendisliği	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
Gıda Mühendisliği	Sosyal Hizmetler
Güzel Sanatlar	Sosyoloji
Harita Mühendisliği	Spor Bilimleri
Hemşirelik	Su Ürünleri
Hukuk	Tarih
İç Mimarlık	Teknik Eğitim
İktisat	Tekstil Mühendisliği
İletişim	Tıp

İmalat Mühendisliği	Turizm
İnşaat Mühendisliği	Türk Dili ve Edebiyatı
İslami Bilimler	Türkçe Öğretmenliği
İstatistik	Uçak Mühendisliği
İşletme	Uluslararası Ticaret
İşletme Yönetimi	Veterinerlik
Jeofizik Mühendisliği	Yabancı Diller
Jeoloji Mühendisliği	Ziraat ve Tarım
Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı	

EK 2. Bölüm Sınıflandırması

ANTROPOLOJİ	·Antropoloji ·Etnoloji ·Halkbilim ·Sosyal Antropoloji ·Türk Halkbilimi
ARKEOLOJİ	·Arkeoloji ·Arkeoloji ve Sanat Tarihi ·Klasik Arkeoloji ·Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım ·Müzecilik ·Prehistorya ·Protohistorya ve Ön Asya Arkeolojisi ·Tarih Öncesi Arkeolojisi ·Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım ·Türk İslam Arkeolojisi
BANKACILIK VE SİGORTACILIK	·Bankacılık ·Bankacılık ve Finans ·Bankacılık ve Sigortacılık ·Sermaye Piyasaları ve Portföy Yönetimi ·Sermaye Piyasası ·Sermaye Piyasası Denetim ve Derecelendirme ·Sigortacılık ·Sigortacılık ve Risk Yönetimi ·Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik
BESLENME VE DİYETETİK	·Beslenme ve Diyetetik
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ	·Adli Bilişim Mühendisliği ·Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği ·Bilgisayar Mühendisliği ·Bilgisayar ve Yazılım Mühendisliği ·Bilişim Sistemleri Mühendisliği ·Yazılım Mühendisliği
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENLİĞİ	·Bilgisayar Öğretmenliği ·Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği ·Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği ·Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği ·Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği
BİYOLOJİ	·Biyoloji
BİYOMÜHENDİSLİK	·Biyomühendislik ·Biyoenformatik ve Genetik ·Biyomedikal Mühendisliği ·Biyosistem Mühendisliği ·Biyoteknoloji ·Biyoteknoloji ve Moleküler Biyoloji ·Biyosistem Mühendisliği ·Biyoteknoloji ·Biyoteknoloji ve Moleküler Biyoloji ·Genetik ve Biyoinformatik ·Genetik ve Biyomühendislik ·Moleküler Biyoloji ve Genetik ·Moleküler Biyoloji, Genetik ve Biyomühendislik ·Tıp Mühendisliği
COĞRAFYA	·Coğrafya
ÇALIŞMA EKONOMİSİ	·Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri
ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ	·Çevre Mühendisliği
ÇOCUK GELİŞİMİ	·Çocuk Gelişimi ·Çocuk Sağlığı ve Gelişimi
DIŞ HEKİMLİĞİ	·Diş Hekimliği
ECZACILIK	·Eczacılık
EKONOMETRİ	·Ekonometri ·Finansal Ekonometri
ELEKTRİK VE ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ	·Elektrik Mühendisliği ·Elektrik ve Elektronik Mühendisliği ·Elektrik Elektronik Mühendisliği ·Elektronik Mühendisliği ·Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği ·Telekomünikasyon Mühendisliği
ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ	·Endüstri Mühendisliği ·Endüstri Sistemleri Mühendisliği ·Endüstri ve Sistem Mühendisliği ·İşletme Mühendisliği ·Sistem Mühendisliği
ENDÜSTRİYEL TASARIM	·Endüstri Tasarımı ·Endüstri Ürünleri Tasarımı ·Endüstriyel Tasarım ·Endüstriyel Tasarım Mühendisliği ·Gemi ve Yat Tasarımı
FELSEFE	·Ekonomi Politik ve Toplum Felsefesi ·Felsefe
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ	·Fen Bilgisi Öğretmenliği

FİZİK	·Astronomi ve Uzay Bilimleri ·Fizik ·Fizik Mühendisliği ·Optik ve Akustik Mühendisliği ·Uzay Bilimleri ve Teknolojileri
FİZİK, KİMYA VE BİYOLOJİ ÖĞRETMENLİĞİ	·Biyoloji Öğretmenliği ·Fizik Öğretmenliği ·Kimya Öğretmenliği
FİZYOTERAPİ	·Ergoterapi ·Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ·Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon
GEMİ MÜHENDİSLİĞİ	·Deniz Teknolojisi Mühendisliği ·Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği ·Gemi İnşa ve Gemi Makineleri Mühendisliği ·Gemi İnşaatı Mühendisliği ·Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği ·Gemi Makineleri İşletme Mühendisliği ·Gemi ve Deniz Teknolojisi Mühendisliği
GIDA MÜHENDİSLİĞİ	·Gıda Mühendisliği
GÜZEL SANATLAR	·Aksesuar Tasarımı ·Animasyon ·Baskı Sanatları ·Bileşik Sanatlar ·Cam ·Canlandırma Filmi Tasarım ve Yönetimi ·Çini ·Çini Tasarımı ·Çizgi Film ·Çizgi Film ve Animasyon ·Dramatik Yazarlık ·Dramatik Yazarlık-Dramaturji ·Duysal (Ses) Sanatları Tasarımı ·El Sanatları ·El Sanatları Tasarımı ve Üretimi ·Eski Çini Onarımları ·Film Tasarım ve Yazarlık ·Film Tasarım ve Yönetmenliği ·Film Tasarımı ·Fotoğraf ·Fotoğraf ve Grafik Sanatlar ·Fotoğraf ve Video ·Geleneksel Türk El Sanatları ·Geleneksel Türk Sanatları ·Gemoloji ·Görsel Sanatlar ·Görüntü Sanatları ·Grafik ·Grafik Resimleme ve Baskı ·Grafik Sanatları ·Grafik Tasarım ·Halı Kilim ·Halı, Kilim ve Eski Kumaş Desenleri ·Hat ·Heykel ·Kurgu-Ses ve Görüntü Yönetimi ·Kuyumculuk ·Kuyumculuk ve Mücevher Tasarımı ·Moda Giyim Tasarımı ·Moda Tasarımı ·Moda ve Tekstil Tasarımı ·Performans ·Plastik Sanatlar ·Plastik Sanatlar ve Resim ·Resim ·Resim-Baskı Sanatları ·Restorasyon ve Konservasyon ·Sahne Dekorları ve Kostümü ·Sahne Tasarımı ·Sahne ve Gösteri Sanatları Yönetimi ·Sanat (Tasarım) Yönetimi ·Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu ·Sanat Tasarımı ·Sanat ve Kültür Yönetimi ·Sanat ve Tasarım ·Sanat Yönetimi ·Seramik ·Seramik Sanatları ·Seramik ve Cam ·Seramik ve Cam Tasarımı ·Takı Tasarımı ·Takı Teknolojisi ve Tasarımı ·Tekstil ·Tekstil Tasarım ·Tekstil Tasarımı ve Üretimi ·Tekstil ve Deri Moda Tasarımı ·Tekstil ve Moda Tasarımı ·Tezhip ·Turizm Animasyonu
HARİTA MÜHENDİSLİĞİ	·Geomatik Mühendisliği ·Harita Mühendisliği ·Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği
HEMŞİRELİK	·Ebelik ·Hemşirelik ·Hemşirelik ve Sağlık Hizmetleri
HUKUK	·Hukuk
İÇ MİMARLIK	·İç Mimarlık ·İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
İKTİSAT	·Ekonomi ·Ekonomi ve Finans ·İktisat ·İşletme-Ekonomi

İLETİŞİM	<ul style="list-style-type: none"> ·Basın ve Yayın ·Gazetecilik ·Halkla İlişkiler ·Görsel İletişim ·Görsel İletişim Tasarımı ·Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı ·Halkla İlişkiler ·Halkla İlişkiler ve Reklamcılık ·Halkla İlişkiler ve Tanıtım ·İletişim ·İletişim Bilimleri ·İletişim Sanatları ·İletişim Tasarımı ·İletişim ve Tasarım ·İletişim Tasarımı ve Yönetimi ·Kültür Yönetimi ·Medya ve Görsel Sanatlar ·Medya ve İletişim ·Medya ve İletişim Sistemleri ·Plastik Sanatlar ·Moda ve Tekstil Tasarımı ·Radyo ve Televizyon ·Radyo, Televizyon ve Sinema ·Reklam Tasarımı ve İletişimi ·Reklamcılık ·Sinema ve Dijital Medya ·Sinema ve Televizyon ·Televizyon Haberciliği ve Programcılığı ·Yeni Medya ·Yeni Medya ve Gazetecilik
İMALAT MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·İmalat Mühendisliği ·Kontrol Mühendisliği ·Kontrol ve Otomasyon Mühendisliği ·Makine ve İmalat Mühendisliği ·Mekatronik Mühendisliği ·Mekatronik Sistemler Mühendisliği ·Üretim Sistemleri Mühendisliği
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·İnşaat Mühendisliği
İSLAMİ BİLİMLER	<ul style="list-style-type: none"> ·Dünya Dinleri ·Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği ·İlahiyat ·İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği ·İslami İlimler ·İslam ve Din Bilimleri ·Uluslararası İlahiyat ·Yaygın Din Öğretimi ve Uygulamaları
İSTATİSTİK	<ul style="list-style-type: none"> ·Aktüerya ·Aktüerya Bilimleri ·Aktüerya ve Risk Yönetimi ·İstatistik ·İstatistik ve Bilgisayar Bilimleri
İŞLETME	<ul style="list-style-type: none"> ·İşletme ·Yönetim Bilimleri (İşletme Fakültesi)
İŞLETME YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Aile ve Tüketici Bilimleri ·Bilgi ve Belge Yönetimi ·Denizcilik İşletmeleri Yönetimi ·Enerji Yönetimi ·Gayrimenkul ve Varlık Değerleme ·Girişimcilik ·Havacılık Yönetimi ·Havacılık İşletmeciliği ·İnsan Kaynakları Yönetimi ·İşletme Bilgi Yönetimi ·İşletme Yönetimi ·Kütüphanecilik ·Muhasebe ·Muhasebe Bilgi Sistemleri ·Muhasebe ve Denetim ·Muhasebe ve Finans Yönetimi ·Muhasebe ve Finansal Yönetim ·Mutfak Sanatları ve Yönetimi ·Pazarlama ·Sanat ve Kültür Yönetimi ·Sivil Havacılık İşletmeciliği ·Tapu Kadastro ·Tekstil Geliştirme ve Pazarlama ·Uluslararası Perakende Yönetimi ·Yerel Yönetimler ·Yönetim Bilimleri ·Yönetim Bilimleri Programları
JEOFİZİK MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Jeofizik Mühendisliği
JEOLOJİ MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Hidrojeoloji Mühendisliği ·Jeoloji Mühendisliği
KENTSEL TASARIM VE PEYZAJ MİMARLIĞI	<ul style="list-style-type: none"> ·Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı ·Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarisi ·Peyzaj Mimarlığı ·Şehir ve Bölge Planlama
KİMYA	<ul style="list-style-type: none"> ·Biyokimya ·Kimya
KİMYA MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Kimya Mühendisliği ·Kimya Mühendisliği ve Uygulamalı Kimya ·Kimya ve Süreç Mühendisliği ·Kimya-Biyoloji Mühendisliği ·Polimer Mühendisliği

KONSERVATUAR	<ul style="list-style-type: none"> ·Arp ·Bale ·Bale Dansçılığı ·Bando Şefliği ·Caz ·Çalgı ·Çalgı Eğitimi ·Çalgı Yapım ·Dans ·Drama ve Oyunculuk ·Etnomüzikoloji ve Folklor ·Fagot ·Flüt ·Geleneksel Çalgılar ·Geleneksel Türk Halk Müziği ·Geleneksel Türk Müziği ·Genel Müzikoloji ·Gitar ·Keman ·Klarnet ·Klasik Bale ·Kompozisyon ·Kompozisyon ve Orkestra Şefliği ·Kontrabas ·Korno ·Koro ·Modern Dans ·Müzik ·Müzik Bilimleri·Müzik Teknolojileri ·Müzik Teorisi ·Müzik Toplulukları ·Müzikoloji ·Nefesli Çalgılar ve Vurmalı Çalgılar ·Obua ·Opera ·Opera Şarkıcılığı ·Opera ve Konser Şarkıcılığı ·Osmanlı Dönemi Karşılaştırmalı Müzik ·Oyunculuk ·Piyano ·Piyano Onarımı Yapımı ·Piyano-Arp-Gitar ·Popüler Müzik Şarkıcılığı ·Sahne Sanatları ·Ses Eğitimi ·Şan ·Temel Bilimler ·Teori ·Tiyatro ·Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji ·Trombon ·Trompet ·Tuba ·Türk Din Musikisi ·Türk Halk Müziği ·Türk Halk Müziği Çalgı Eğitimi ·Türk Halk Müziği Ses Eğitimi ·Türk Halk Müziği Ses Eğitimi ·Türk Halk Oyunları ·Türk Musikisi ·Türk Musikisi Temel Bilimler ·Türk Müziği ·Türk Müziği Türk Müziği Temel Bilimler ·Türk Sanat Müziği ·Türk Sanat Müziği Temel Bilimler ·Türk Sanat Müziği Ses Eğitimi ·Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar ·Viyola ·Viyolonsel ·Vurmalı Çalgılar ·Vurma Çalgılar ·Yaylı Çalgılar ·Yaylı Çalgılar Yapımı
MADEN MÜHENDİSLİĞİ	·Cevher Hazırlama Mühendisliği ·Maden Mühendisliği ·Maden ve Cevher Hazırlama Mühendisliği
MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ	·Makine Mühendisliği
MALİYE	·Maliye
MALZEME MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Malzeme Bilimi ve Mühendisliği ·Malzeme Bilimi ve Nano Mühendislik ·Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Mühendisliği ·Malzeme Mühendisliği ·Metalurji ve Malzeme Mühendisliği ·Nanoteknoloji Mühendisliği
MATEMATİK	·Finans Matematiği ·Matematik ·Matematik-Bilgisayar ·Matematik Mühendisliği ·Matematik ve Bilgisayar Bilimleri
MATEMATİK ÖĞRETMENLİĞİ	·İlköğretim Matematik Öğretmenliği ·Matematik Öğretmenliği
MİMARLIK	·Mimarlık
ODYOLOJİ	·Odyoloji
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Okul Öncesi Öğretmenliği ·Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğretmenliği ·Çocuk Gelişimi ve Okul Öncesi Öğretmenliği
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği ·Orman Endüstrisi Mühendisliği ·Orman Mühendisliği
OTOMOTİV MÜHENDİSLİĞİ	·Otomotiv Mühendisliği ·Raylı Sistemler Mühendisliği ·Ulaştırma Mühendisliği

ÖĞRETMENLİK	<ul style="list-style-type: none"> ·Aile Ekonomisi ve Beslenme Öğretmenliği ·Aile ve Tüketici Bilimleri Öğretmenliği ·Almanca Öğretmenliği ·Arapça Öğretmenliği ·Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ·Büro Yönetimi Öğretmenliği ·Coğrafya Öğretmenliği ·Çiçek, Örgü ve Dokuma Öğretmenliği ·Dekoratif Sanatlar Öğretmenliği ·Döküm Öğretmenliği ·Elektrik Öğretmenliği ·Elektronik Öğretmenliği ·Elektronik ve Haberleşme Öğretmenliği ·Endüstriyel Teknoloji Öğretmenliği ·Enerji Öğretmenliği ·Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ·Felsefe Grubu Öğretmenliği ·Fransızca Öğretmenliği ·Giyim Endüstrisi Öğretmenliği ·Giyim Öğretmenliği ·Görme Engelliler Öğretmenliği ·Grafik Öğretmenliği ·Hazır Giyim Öğretmenliği ·İngilizce Öğretmenliği ·İngilizce Öğretmenliği Öğretimi ·İşitme Engelliler Öğretmenliği ·İşletme Öğretmenliği ·Japonca Öğretmenliği ·Kalıpcılık Öğretmenliği ·Konaklama İşletmeciliği Eğitimi ·Konaklama İşletmeciliği Öğretmenliği ·Kontrol Öğretmenliği ·Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmenliği ·Makine Resim ve Konstrüksiyonu Öğretmenliği ·Matbaa Öğretmenliği ·Mekatronik Öğretmenliği ·Mesleki Resim Öğretmenliği ·Metal Öğretmenliği ·Mobilya ve Dekorasyon Öğretmenliği ·Moda Tasarımı Öğretmenliği ·Muhasebe ve Finansman Öğretmenliği ·Müzik Öğretmenliği ·Nakış Öğretmenliği ·Otomotiv Öğretmenliği ·Özel Eğitim Öğretmenliği ·Pazarlama Öğretmenliği ·Resim-İş Eğitimi ·Resim-İş Öğretmenliği ·Sağlık Eğitimi ·Seramik Öğretmenliği ·Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Eğitimi ·Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Öğretmenliği ·Talaşlı Üretim Öğretmenliği ·Tarih Öğretmenliği ·Tasarım ve Konstrüksiyon Öğretmenliği ·Tekstil Dokuma ve Örgü Öğretmenliği ·Tekstil Öğretmenliği ·Tekstil Terbiye Öğretmenliği ·Telekomünikasyon Öğretmenliği ·Tesisat Öğretmenliği ·Üstün Zekâlılar Öğretmenliği ·Yapı Öğretmenliği ·Yapı Ressamlığı Öğretmenliği ·Yapı Tasarımı Öğretmenliği ·Zihin Engelliler Öğretmenliği
PETROL MÜHENDİSLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Enerji Mühendisliği ·Enerji Sistemleri Mühendisliği ·Nükleer Enerji Mühendisliği ·Petrol ve Doğalgaz Mühendisliği
PİLOTAJ	<ul style="list-style-type: none"> ·Pilotaj ·Pilot Eğitimi
PSİKOLOJİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Psikoloji
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK	<ul style="list-style-type: none"> ·Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
SAĞLIK HİZMETLERİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Acil Yardım ve Afet Yönetimi ·Dil ve Konuşma Terapisi ·Gerontoloji ·OrtezProtez ·Perfüzyon ·İş Sağlığı ve Güvenliği
SAĞLIK YÖNETİMİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Sağlık İdaresi ·Sağlık Kurumları İşletmeciliği ·Sağlık Kurumları Yöneticiliği ·Sağlık Kurumları Yönetimi ·Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği ·Sağlık Memurluğu ·Sağlık Yönetimi
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ	<ul style="list-style-type: none"> ·Sınıf Öğretmenliği
SIYASET BİLİMİ KAMU YÖNETİMİ ULUSLARARASI İLİŞKİLER	<ul style="list-style-type: none"> ·Avrupa Birliği İlişkileri ·Kamu Yönetimi ·Küresel Siyaset ve Uluslararası İlişkiler ·Küresel ve Uluslararası İlişkiler ·Siyaset Bilimi ·Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ·Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ·Toplumsal ve Siyasal Bilimler ·Uluslararası Çalışmalar ·Uluslararası İlişkiler ·Uluslararası İlişkiler ve Avrupa Birliği ·Uluslararası İlişkiler ve Deniz Güvenliği

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ	·Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
SOSYAL HİZMETLER	·Sosyal Hizmet
SOSYOLOJİ	·İnsan ve Toplum Bilimleri ·Kültürel Çalışmalar ·Sosyoloji
SPOR BİLİMLERİ	·Antrenörlük Eğitimi ·Egzersiz ve Spor Bilimleri ·Rekreasyon ·Rekreasyon Yönetimi ·Spor Bilimleri ·Spor Yöneticiliği
SU ÜRÜNLERİ	·Balıkçılık Teknolojisi ·Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği ·Su Bilimleri ve Mühendisliği ·Su Ürünleri ·Su Ürünleri Mühendisliği
TARİH	·Bilim Tarihi ·Sanat Tarihi ·Tarih
TEKNİK EĞİTİM	·Basım Teknolojileri ·Bilgisayar Bilimleri ·Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri ·Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri ·Enformasyon Teknolojileri ·Ev Ekonomisi ·Gümrük İşletme ·Hava Trafik Kontrol ·Havacılık Elektrik ve Elektronik ·İşletme Enformatiği ·Lojistik ·Lojistik ve Taşımacılık ·Lojistik Yönetimi ·Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği ·Teknoloji ve Bilgi Yönetimi ·Uçak Elektrik-Elektronik ·Uçak Gövde-Motor ·Uçak Gövde-Motor Bakımı ·Yönetim Bilişim Sistemleri
TEKSTİL MÜHENDİSLİĞİ	·Deri Mühendisliği ·Tekstil Mühendisliği
TIP	·Tıp
TURİZM	·Gastronomi ·Gastronomi ve Mutfak Sanatları ·Konaklama İşletmeciliği ·Otel Yöneticiliği ·Seyahat İşletmeciliği ·Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği ·Turizm İşletmeciliği ·Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik ·Turizm Rehberliği ·Turizm ve Otel İşletmeciliği ·Turizm ve Otelcilik ·Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	·Türk Dili ve Edebiyatı
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ	·Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ·Türkçe Öğretmenliği ·Türkçe Öğretmenliği Öğretim
UÇAK MÜHENDİSLİĞİ	·Havacılık ve Uzay Mühendisliği ·Meteoroloji Mühendisliği ·Uçak Mühendisliği ·Uzay Mühendisliği ·Uçak ve Uzay Mühendisliği
ULUSLARARASI TİCARET	·Ulaştırma ve Lojistik ·Uluslararası Finans ·Uluslararası Finans ve Bankacılık ·Uluslararası Girişimcilik ·Uluslararası İşletme ·Uluslararası İşletme Yönetimi ·Uluslararası İşletmecilik ·Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret ·Uluslararası Lojistik ·Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık ·Uluslararası Lojistik Yönetimi ·Uluslararası Ticaret ·Uluslararası Ticaret ve Finans ·Uluslararası Ticaret ve Finansman ·Uluslararası Ticaret ve Finans ·Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik ·Uluslararası Ticaret ve Lojistik ·Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi ·Uluslararası Ticaret ve Pazarlama ·Uluslararası Ticaret, Lojistik ve İşletmecilik
VETERİNERLİK	·Veterinerlik

YABANCI DİLLER	<p>·Alman Dili ve Edebiyatı ·Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ·Arap Dili ve Edebiyatı ·Arnavut Dili ve Edebiyatı ·Azerbaycan Türkçesi ve Edebiyatı ·Boşnak Dili ve Edebiyatı ·Bulgar Dili ve Edebiyatı ·Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ·Çağdaş Yunan Dili ve Edebiyatı ·Çerkez Dili ve Edebiyatı ·Çeviribilim (Almanca) ·Çeviribilim (İngilizce) ·Çin Dili ve Edebiyatı ·Dilbilim ·Ermeni Dili ve Edebiyatı ·Eski Yunan Dili ve Edebiyatı ·Fars Dili ve Edebiyatı ·Fransız Dili ve Edebiyatı ·Gürcü Dili ve Edebiyatı ·Hırvat Dili ve Edebiyatı ·Hindoloji ·Hititoloji ·Hungaroloji ·İbrani Dili ve Edebiyatı ·İngiliz Dil Bilimi ·İngiliz Dili ve Edebiyatı ·İngiliz Dili ve Karşılaştırmalı Edebiyat ·İspanyol Dili ve Edebiyatı ·İtalyan Dili ve Edebiyatı ·Japon Dili ve Edebiyatı ·Karşılaştırmalı Edebiyat ·Kore Dili ve Edebiyatı ·Koreoloji ·Kürt Dili ve Edebiyatı ·Latin Dili ve Edebiyatı ·Leh Dili ve Edebiyatı ·Mütercim-Tercümanlık (Fransızca) ·Mütercim-Tercümanlık (Almanca) ·Mütercim-Tercümanlık (Arapça) ·Mütercim-Tercümanlık (Bulgarca) ·Mütercim-Tercümanlık (Çift Dilli: İngilizce-Almanca) ·Mütercim-Tercümanlık (Çift Dilli: İngilizce-Fransızca) ·Mütercim-Tercümanlık (Çince) ·Mütercim-Tercümanlık (Farsça) ·Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) ·Mütercim-Tercümanlık (Rusça) ·Mütercim-Tercümanlık (Türkçe-İngilizce-Fransızca) ·Mütercim-Tercümanlık (Türkçe-Almanca-İngilizce) ·Polonya Dili ve Kültürü (Lehçe) ·Rus Dili ve Edebiyatı ·Sinoloji ·Sümeroloji ·Urdu Dili ve Edebiyatı ·Yunan Dili ve Edebiyatı ·Zaza Dili ve Edebiyatı</p>
ZİRAAT VE TARIM	<p>·Bahçe Bitkileri ·Besin Teknolojisi ·Bitki Koruma ·Bitkisel Üretim ·Bitkisel Üretim ve Teknolojileri ·Gıda Teknolojisi ·Hayvansal Üretim ·Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği ·Organik Tarım İşletmeciliği ·Süt Teknolojisi ·Tarım Ekonomisi ·Tarım Makineleri ·Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği ·Tarım Teknolojisi ·Tarımsal Biyoteknoloji ·Tarımsal Genetik Mühendisliği ·Tarımsal Yapılar ve Sulama ·Tarla Bitkileri ·Toprak ·Toprak Bilimi ve Bitki Besleme ·Tütün Ekspertizi Yüksekokulu ·Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi ·Zeotekni ·Ziraat Mühendisliği ·Zootekni</p>

EK 3: Nitelik Uyuşmazlığı Göstergesi

Tanım: Nitelik uyuşmazlığı, kişilerin çalıştıkları işlerin eğitim seviyelerine göre daha az ya da daha yüksek nitelik gerektirdiği durumlarda ortaya çıkar. Eğer kişiler eğitim seviyelerine göre daha az nitelikli işlerde çalışıyorlarsa fazla vasıf uyuşmazlığı (overqualification), eğitimlerine kıyasla daha yüksek nitelikler gerektiren işlerde çalışıyorlarsa ise eksik vasıf uyuşmazlığı (underqualification) söz konusudur. Örneğin üniversite mezunu bir kişi lise mezununun niteliklerini gerektiren bir işte istihdam ediliyorsa fazla vasıf uyuşmazlığı, lise mezunu bir kişi, üniversite mezunlarının niteliklerini gerektiren bir işte istihdam ediliyorsa ise eksik vasıf uyuşmazlığı ortaya çıkar. Nitelik uyuşmazlığı çalışanların iş memnuniyetini, üretkenliği ve ücret artışlarındaki eşitsizlikleri etkilemesi bakımından önemli bir işgücü piyasası göstergesidir.

Yöntem: Eğitim ve istihdam bilgileri kullanılarak hesaplanan nitelik uyuşmazlığı göstergesi için Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) standart meslek (ISCO) ve beceri setleri sınıflandırmasına dayalı geliştirilen yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemde göre kişilerin beceri seviyeleri, 1-4 arasında değişen bir ölçekte değerlendirilir. Ölçeğin 1 değeri ilköğretim ile kazanılan nitelikleri, 4 değeri ise yükseköğretim ile kazanılan nitelikleri tanımlamaktadır. Eğitim süresi ve uzmanlık seviyelerini dikkate alan bu ölçek, aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır:

Tablo 1: Beceri Seviyeleri Sınıflandırması

Beceri Seviyesi	Beceri Seviyeleri Açıklama
1	5 yıl süren ilköğretimi içeren ve UNESCO'nun Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması olan ISCED'in Kategori 1'i göz önüne alınarak tanımlanmıştır. Seviye 1'deki meslekler, tekdüze fiziki ve elle yapılan görevlerin gerçekleştirilmesini içermektedir.
2	Ortaöğretimin birinci ve ikinci aşamalarını kapsayan ISCED'in Kategori 2'si ve Kategori 3'ü göz önüne alınarak tanımlanmıştır. Beceri Seviyesi 2'deki meslekler genellikle, makinelerin ve elektronik ekipmanların kullanımı; taşıtların kullanımı; elektrikli ve mekanik ekipmanların tamir ve bakımı; bilgilerin depolanması, düzenlenmesi ve kullanılması gibi görevlerin yerine getirilmesini kapsamaktadır.
3	ISCED'in Kategori 5'i göz önüne alınarak tanımlanmış, 17-18 yaşlarında başlayan ve yaklaşık 4 yıl süren bir üniversite lisans derecesine eşdeğer olmayan eğitim derecesini kapsamaktadır. Beceri Seviyesi 3'teki meslekler genellikle uzmanlaşmış bir alanda uygulama, teknik, işlemsel ve geniş kapsamlı bilgi gerektiren karmaşık teknik ve uygulama görevleri gerçekleştirilmeyi içermektedir.
4	ISCED Kategori 6 ve Kategori 7 göz önüne alınarak hazırlanmış; 17-18 yaşlarında başlayan, yaklaşık 3, 4 veya daha fazla yıl süren, yükseköğretim lisans veya lisansüstü eğitim derecesini kapsamaktadır. Beceri Seviyesi 4'teki meslekler, genellikle uzmanlaşmış bir alanda karmaşık problem çözme, karar verme ve yoğun kapsamlı teorik ve uygulama bilgisine dayalı, yaratıcılık gerektiren görevlerin gerçekleştirilmesini içermektedir.

Kaynak: ILO, Uluslararası Meslek Standartları 2008 (ISCO-08).

Nitelik uyumsuzluğu hesaplamalarında, kişilerin beceri seviyeleri ile ISCO-08 meslek gruplarının gerektirdiği beceri seviyeleri arasındaki fark dikkate alınır. Bu kapsamda, lisans derecesini tamamlamış bir kişinin, beceri seviyesi 4 olan profesyonel meslek gruplarından birinde istihdam edilmesi uygundur. Lisans derecesine sahip bir kişi, beceri seviyesi 3, 2 ya da 1 olan mesleklerde istihdam edilirse, kendi niteliklerine göre daha düşük nitelikli işler yürütüyor olacağı için nitelik uyumsuzluğu problemi ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2: Meslek Grupları ve Beceri Seviyeleri

ISCO-08 Meslek Grupları	Beceri Seviyeleri
1. Kanun Yapıcılar, üst düzey yönetici ve müdürler	3,4
2. Profesyonel meslek mensupları	4
3. Yardımcı profesyonel meslek mensupları	3
4. Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	2
5. Hizmet ve satış elemanları	2
6. Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	2
7. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2
8. Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları	2
9. Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	1

Kaynak: ILO, Uluslararası Meslek Standartları 2008 (ISCO-08).

Bu yöntem, beceri eşleşmesini yalnızca meslek kodu-egitim süresi perspektifinden değerlendirmekte ve işbaşında edinilen becerileri dikkate almamaktadır. Diğer taraftan nitelik uyumsuzluğu, kişilerin ilgi alanları, bireysel ve bilişsel özellikleri ile tercih edilen bölüm ya da istihdam edilen mesleğin gerektirdiği niteliklerin uyuşmaması durumunda da ortaya çıkabilir. Ancak nitelik uyumsuzluğunun bu boyutunu kamunun eldeki idari veriler ile ölçmek mümkün değildir. Kullanılan yöntemin kısıtları bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Kaynaklar:

- (1)** International Labor Organization (ILO), (2018). Measurement of qualifications and skills mismatches of persons in employment. 20th International Conference of Labour Statisticians Geneva.
- (2)** International Labor Organization (ILO) International Standard Classification of Occupations <https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm> (22 Haziran 2019 tarihinde erişim sağlandı).
- (3)** McGowan, M. A., & Andrews, D. (2015). Skill mismatch and public policy in OECD countries.
- (4)** OECD, Skills and Work Portal <https://www.oecd.org/employment/skills-and-work/> (22 Haziran 2019 tarihinde erişim sağlandı).
- (5)** Quintini, G. (2011). Over-qualified or under-skilled. OECD Social, Employment and Migration Working Papers No. 120. <https://www.oecd-ilibrary.org/content/paper/5kg58j9d7b6d-en> (22 Haziran 2019 tarihinde erişim sağlandı).